

TEATR KOMEDIA 2022

KONCEPCJA PROGRAMOWA I ORGANIZACYJNA

„Teatr Komedia w Warszawie jako nowoczesna instytucja kultury”

(koncepcja komunikacyjna)

Maciej Kowalewski – kandydat na stanowisko Dyrektora Teatru

Północne Centrum Sztuki Teatr Komedia jest teatrem impresaryjnym, bez stałego zespołu aktorskiego. Obecnie zatrudnia 31 osób. Posiada identyczną strukturę organizacyjną jak nieistniejący już Teatr Na Woli, im. Tadeusza Łomnickiego, którego byłem dyrektorem Naczelnym i Artystycznym w latach 2007-2010. Znam specyfikę działania takiego teatru i potrafię się w niej odnaleźć. Jest to najlepsza i najnowocześniejsza organizacja teatru, gdyż daje ogromne możliwości w tworzeniu projektów artystycznych, bez ograniczania się stałym zespołem aktorskim i obciążania jego kosztami teatru. Uważam, że Teatr Komedia w ciągu najbliższych kilku lat może naprawdę stać się Północnym Centrum Sztuki, z bogatą ofertą komercyjną i wysokim poziomem artystycznym, jak również centrum edukacji pod znakiem Unicef, organizacją finansowaną przez ONZ, z którą jako dyrektor Teatru Komedia zamierzam podpisać umowę o patronacie.

Dziś wszelkie udane przedsięwzięcia tworzą zgrane, uzupełniające się wzajemnie zespoły ludzkie, dlatego **do konkursu na Dyrektora Teatru Komedia startuję wraz z zespołem partnerów programowych**, znakomitą dramatopisarką **Małgorzatą Sikorską-Miszcuk** i z uznanym reżyserem **Wawrzyńcem Kostrzewskim**. **Program, który przedstawiamy poniżej, jest wynikiem naszej współpracy** i pierwszym prognozą dobrej, zespołowej praktyki w wielopoziomym zarządzaniu nowoczesną instytucją kultury. **Po wygraniu konkursu planuję zatrudnić Wawrzyńca Kostrzewskiego na stanowisko zastępcy dyrektora ds. artystycznych i edukacyjnych, a Małgorzatę Sikorską-Miszcuk na stanowisko dyrektorki literackiej i do spraw projektów edukacyjnych.**

Teatr Komedia jako nowoczesna instytucja kultury

Dlaczego takie hasło?

Teatr Komedia za pięć lat powinien reprezentować wszystko, co jest zawarte w tych trzech magicznych słowach, które staramy się głęboko przeanalizować, nadać im szczególne znaczenie i wymiar praktyczny.

NOWOCZESNA – INSTYTUCJA – KULTURY

Teatr powinien być **nowoczesny**.

Ważnym elementem działalności Teatru Komedia powinny być spektakle, które będą podejmowały **wyzwania współczesności**. Projekty Komedii muszą wpisać się w rozmowę o imponderabiliach, szczególnie w czasach, gdzie pojęcia takie jak **tożsamość, równouprawnienie, wspólnotowość, prawa mniejszości, patriotyzm, demokracja**, stają się częścią **świadomego społecznego dyskursu**. Czy w dobie bolesnego społecznego podziału, politycznych i społecznych napięć, sporów światopoglądowych, redefiniowania systemu wartości, teatr może sobie pozwolić na budowanie swojego profilu artystycznego w oparciu o deklaracje oderwania się od „problemów codzienności”?

Teatr, bez dzielenia na komediowy, muzyczny czy dramatyczny, autorski czy mieszczański, jest żywą częścią teraźniejszości, miejscem, które musi **reagować na wyzwania czasów**. Komedia jest równie ważnym katalizatorem tych wyzwań co inne gatunki, a atut śmiechu otwiera często dużo szersze możliwości niż tragedia. **Nowoczesny charakter Teatru Komedia** otworzy przed widzami nowe możliwości. Opowieść o dzisiejszym świecie poprzez śmiech, poruszanie poważniejszych problemów przy użyciu szerokiej palety komediowych narzędzi to rzecz trudna, ale stanowiąca ambitne wyzwanie. Dlatego w planach na **ewolucję artystyczną Teatru Komedia** zakładamy również i **ryzyko**, jakie niesie podjęcie trudniejszego dialogu z widzem, którego należy traktować poważnie i stawiać mu wyższe wymagania. Prowadzenie teatru komercyjnego zagrożone jest pokusą schlebienia widzom, podążania wygodną koleiną taniej rozrywki, jedynie dla utrzymania wysokiej frekwencji i finansowej stabilności. Aby uniknąć szeregu związanych z tym pułapek, **plan ewolucji Teatru Komedia** zakłada stopniową, **rozłożoną na kilka lat realizację celów strategicznych i ideowych**. Nowoczesność to jeden z nich.

Najlepiej opisuje to **Małgorzata Sikorska-Miszczuk**, kandydatka na Dyrektorkę do spraw literackich, której wypowiedź programowa poniżej wyraża zgodne stanowisko autorów programu:

KOMEDIA TO TRUDNY GATUNEK – ALE JEŚLI SIĘ UDA, TO NIE MA WIĘKSZEGO SZCZĘŚCIA

„Uwielbiam komedie – i te tzw. inteligentne i te tzw. po bandzie. Uwielbiam dobre farsy, uwielbiam czarne komedie, tragifarsy, uwielbiam ten groteskowo-śmieszny obraz świata.

Chciałabym zarazić swoim entuzjazmem rodaków. Uważam, że jesteśmy społeczeństwem, które ma poczucie humoru. Zachowało je podczas wojny, podczas tzw. komuny i teraz.

Nie będę powtarzać komunałów, że po dniu ciężkiej pracy ludziom należy się odpoczynek, a po pandemii dawka odstresowania. Zawsze to się należy ludzkości – ale ktoś to musi stworzyć. Według jakich kryteriów? Wizji? Jaka idea ma przyświecać?

Nowoczesność – to pojemne słowo. W teatrze oznacza ono dla publiczności wiele niebezpiecznych doświadczeń i wiele wspianiałych doświadczeń. Niebezpiecznych – bo czuje się publiczność źle potraktowana, czuje, że „nie nadąża”, nie rozumie, jest wykluczona ze sposobu opowiadania. To z kolei owocuje obniżeniem poprzeczki pod pretekstem bycia „komunikatywnym”.

Przykład komedii jako gatunku świetnie to ilustruje: komedia z założenia nie może być niezrozumiała – przecież ma bawić, przystawiać krzywe zwierciadło, odbijać nasze przywary, może nawet sprawiać, że jest nam z nimi łatwiej. Dlaczego? Bo widzimy, że wszyscy je mamy, nie jesteśmy sami, nie jesteśmy doskonali, jesteśmy, po prostu, ludźmi.

Jednak postuła komunikatywności to nie jest furka dla ryszotaka.

To, co ja widzę, to możliwość stworzenia teatru komedii w Warszawie, który zachwyci nas, otworzy nas, da nam kopa do życia.

Wracam do pojęcia „nowoczesności”. Nowoczesność to jesteśmy my. Uczymy się nowego, bardzo szybko zmieniającego się świata. Nie ma od tego ucieczki. Nie ma skansenu. Uczymy się być wrażliwymi lub niewrażliwymi. Uczymy się nazywać sprawy po imieniu lub nie. W życiu prywatnym, w związkach, w łóżku, w rodzinie, w społeczności małej i wielkiej, w skali całego kraju. Gdy już nazwiemy, co nam rzuca wyzwania i jakie, czego nowego wymaga od nas świat (pieniędzy, sukcesu, rodziny, miłości, przetrwania Ziemi?) możemy się śmiać. Kłócić. Przekonywać. Kombinować.

Wszystko to jest, na jakimś meta-poziomie, śmieszne.

Chcę, żeby do Komedii na Żoliborzu wkroczyła nowoczesna komedia. I nie oznacza to, że znikną farsy, proste historie o tym, że chłopak poznaje dziewczynę. Nie ma „niskich” i „wysokich” tematów.

Są tylko twórcy, którzy umieją nam dobrze opowiadać jaką komedią jest nasze życie.

Opowiadają, bo to ich zawód, ich wrażliwość, ich „nas” na absurdy życia i „ucho” na dialog, ale przede wszystkim ważna jest idea, którą się kierują – po co się opowiada?

Jako dyrektor literacki chciałabym szukać wspólnie z nimi takiego „dobrego”, ważnego sensu, a jednocześnie dbać o jak największą komunikację z widownią. Albo może – po prostu o wspólną przestrzeń na śmiech.”

Małgorzata Sikorska-Miszczuk

NOWOCZESNA – INSTYTUCJA – KULTURY

Teatr powinien być instytucją.

Instytucję rozumiemy jako jednostkę wielozadaniową, **odpowiedzialny element struktury społecznej**, biorący udział w życiu tejże struktury i ją współtworzący. **Działalność instytucji**, takiej jak nowoczesny teatr, powinna być szeroka: **kulturalna, edukacyjna i prospołeczna**. Obecny model Teatru Komedia posiada bardzo wąski zakres działalności, pomijając przestrzeń edukacyjną, zawężając możliwości repertuarowe i ograniczając ilość relacji z innymi ośrodkami kultury. Instytucja to także zespół ludzi, którzy pracują wspólnie dla realizacji indywidualnych i zbiorowych celów, dla społecznego dobra. Instytucja musi mieć **otwarty charakter**, a otwartość to przede wszystkim sieć nitek, które połączą ją z innymi instytucjami. **Teatr Komedia w ramach działania nowoczesnej instytucji, planuje nawiązać szereg partnerskich relacji.**

- **Patronat Unicef.** Posiadamy wstępne deklaracje przedstawicieli tej organizacji, wyrażające chęć podpisania współpracy w ramach patronatu (deklaracja współpracy znajduje się w załączniku do naszego programu).
- **Współpraca partnerska i koprodukcyjna z Teatrami: Ateneum, Rampa, Garnizon Sztuki, Baj, a także z Teatrem im. Jaracza w Łodzi i Norwida w Jeleniej Górze, stopniowo poszerzana o inne jednostki teatralne Warszawy.**
- **Podjęcie współpracy z powstającym właśnie Żoliborskim Domem Kultury, w skład którego wejdą także Fort Sokolnickiego, Centrum Lokalne Żoliborz i Miejsce Aktywności Lokalnej;**
- **Współpraca z lokalnymi ośrodkami kultury takimi jak Młodzieżowy Dom Kultury Bielany, Bielański Ośrodek Kultury, Bielańskie Centrum Edukacji Kulturalnej;**
- **Współpraca z jednostkami edukacyjnymi, z okolicznymi szkołami przy realizacji projektów młodzieżowych i pozyskiwaniu zorganizowanych widzów z tej grupy wiekowej; tutaj w planach mamy wykorzystanie potencjału romantycznych patronów, których ulice spinają Żoliborz – organizacja młodzieżowych warsztatów, poetyckich słamów lub żoliborskich nocy poetów przy współpracy ze szkołami i Fortem Sokolnickiego może spełnić kilka celów jednocześnie z rozrywką, zabawą i edukacją włącznie;**
- **Współpraca z Instytutem Teatralnym przy organizacji okolicznościowych imprez kulturalnych a także przy promocji ambitnych projektów, warsztatów, spotkań i innych wydarzeń kulturalnych.**
- **Współpraca z Akademią Teatralną w ramach promocji młodych talentów.** Teatr Komedia może być ambasadorem zdolnych, teatralnych debiutantów zarówno Wydziału aktorskiego, Wydziału wokalnno-aktorskiego, jak i reżyserii. Bardzo prawdopodobne jest nie tylko **promowanie i angażowanie do spektakli najzdolniejszych absolwentów Akademii na podstawie rekomendacji władz uczelni, ale także zachęcenie młodych ludzi do otwarcia się na nową formułę Teatru Komedia.** Za zdolną teatralną młodzieżą, która dostanie szansę w Komedii, przyjdą także młodzi widzowie, a Teatr jako otwarta instytucja wpisze się szerzej w działania środowiska artystycznego już **na poziomie uczelnianym.** Uważamy takie działania za obowiązkowe dla każdego teatru, zdając sobie sprawę, jak trudne zadanie mają absolwenci uczelni wyższych w znalezieniu pracy. Działania mające na celu promocję i zaangażowanie młodych zdolnych artystów to minimum, jakie powinien podjąć Teatr Komedia. Zamierzamy utworzyć w Teatrze Komedia **Laboratorium Młodej Reżyserii**, mające na celu przygotowanie ich do **reżyserii sztuk komediowych.** Brak mocnej reprezentacji reżyserów komediowych, to

poważne, edukacyjne zaniedbanie, które przynosi fatalne skutki w postaci braku zainteresowania gatunkiem komedii wśród reżyserów głównego nurtu i pozostawienia tego pola wyłącznie dla produkcji o niskich lotach artystycznych.

- W planach Teatru Komedial jest także **podjęcie współpracy** warsztatowej na polach aktorstwo, scenariopisarstwo i reżyseria z **Warszawską Szkołą Filmową**, a **jednym z podstawowych instytucjonalnych partnerów będzie Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych (WFDiF)**, o której więcej w dalszej części programu.
- Teatr Komedial podejmie także **współpracę programową z Radiem 357**, którego siedziba wręcz zobowiązuje do takiej symbiozy. Jesteśmy po wstępnych rozmowach. Sąsiedzki patronat medialny tej jakości, może przyczynić się do **zwiększenia frekwencji** przy projektach mniej komercyjnych, **zwiększyć zakres działalności PR-owej i promocyjnej**, a także **zaowocować** przy wspólnej organizacji imprez dla lokalnej społeczności. Zaprzyjaźniona radiostacja to wartość nie do przecenienia.

SERCE ŻOLIBORZA

Współpraca z siecią **lokalnych ośrodków kultury** przy spektaklach, projektach plenerowych, letnich przeglądach spektakli komediowych, organizacji warsztatów młodzieżowych, imprez muzycznych, zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, wreszcie przy organizowaniu atrakcji wakacyjnych i świątecznych to ważna część programu Teatru Komedial, która będzie się kształtowała już od pierwszego sezonu artystycznego nowej dyrekcji. Żoliborz, Bielany, część Bemowa a nawet Woli, to obszar pozbawiony wyrazistego, oferującego różnorodny repertuar teatru. Zmiana, jaką chcielibyśmy w miarę możliwości organizacyjnych i finansowych wprowadzić w życie, to **reorganizacja życia kulturalnego w tej części miasta**. Teatr Komedial, z poszerzoną ofertą powinien nie tylko stać się **liderem kulturalnym północnej Warszawy**, ale też **kulturalnym sercem Żoliborza, Bielania i okolic**, a także **centrum małej sieci kulturalnej**, w skład której wchodziłyby wspomniane wyżej ośrodki. Kształt Teatru Komedial będzie się formował wraz z nową dyrekcją. Projekt Żoliborskiego Domu Kultury właśnie ujrzał światło dzienne. Z konieczności zreorganizuje się też Fort Sokolnickiego. Kilka nowych kadencji zbiegnie się w czasie. To jest dobry moment na nowe otwarcie, stworzenie wspólnych planów dotyczących edukacji dzieci, młodzieży oraz zajęć dla seniorów i innych lokalnych grup na najbliższe pięć lat albo dłużej. Jesteśmy świadomi tej szansy a także kluczowej roli Teatru Komedial w takim układzie. Jesteśmy gotowi podjąć natychmiastowe rozmowy z władzami poszczególnych jednostek. Żoliborz, niewielka, ale piękna i historycznie znacząca dzielnica z dużą ilością terenów zielonych, może w ciągu kilku lat stać się obszarem kultury, dzielnicą artystyczną, czymś w rodzaju **żoliborskiego Montmartre**. Teatr Komedial, jako instytucja, mógłby podjąć działania w tym kierunku – otwierając się i inicjując lokalne projekty.

Inne pola współpracy

- Współpraca z warszawskimi teatrami w zakresie wzajemnego udostępniania **pracowni technicznych, krawieckich, stolarskich i ślusarskich**. Komedial powinna podjąć rozmowy z innymi warszawskimi teatrami w tym kierunku, normalną rzeczą jest współpraca między instytucjami również na polu technicznym, zwłaszcza przy deficycie specjalistycznych teatralnych pracowni. Włączenie się w sieć teatralną z tej perspektywy może w przyszłości usprawnić i obniżyć koszty produkcji teatralnej scenografii.

- **Współpraca z PJWSTK**, w szczególności z **Wydziałem Sztuki Nowych Mediów** reprezentowanym na użytek współpracy z Teatrem Komedia przed **dr Jakubą Karpoluką**, wybitnego kulturoznawcę, japonistę, specjalistę w szerokiej dziedzinie teatru japońskiego, producenta i współpracownika tokijskiego Teatru Tessenkai. Możliwe pola współpracy to partnerstwo przy organizacji wydarzeń kulturalnych, współpraca przy wybranych projektach Wydziału a także możliwość nawiązania współpracy z teatrami w Japonii.

Institutionalny charakter Teatru Komedia to **odpowiedzialność za obecnego i nowego widza**, wychowanie tegoż widza; to wyznaczone **cele rozwojowe instytucji**, myślenie o jej przyszłości i **podejmowanie ryzyka organizacyjnego i repertuarowego**. Jeśli Teatr Komedia ma przejść ewolucję, reprezentować dzielnicę-rejon-miasto, jeśli ma stać się czymś więcej niż jednowymiarowym teatrem jednego gatunku i jednego zestawu twórców, to realizacja powyższych założeń musi przebiegać stopniowo, ze świadomością, że wymaga to dużej ostrożności finansowej, cierpliwości i zrozumienia.

NOWOCZESNA – INSTYTUCJA – KULTURY

Teatr to miejsce **kultury**.

Kultura to w kontekście Teatru przy Słowackiego 19a **szeroki wymiar komedii**. Eksploracja jej odcieni, gatunków. **Proces podnoszenia poziomu prezentowanej rozrywki – w ramach tego procesu zamierzamy inwestować w różne odmiany komedii, od świetnie zrealizowanej farsy, poprzez klasyczne komediowe teksty, komediodramat, inteligentnie opracowaną dramaturgię współczesną a także o teksty napisane specjalnie na zamówienie Teatru Komedia**. Jest to stopniowa inwestycja w bardziej złożoną opowieść o świecie. To eksploracja gatunku i szukanie nowych form. Zgodnie z dawnymi tradycjami Teatru Komedia, grywano tu różnorodny repertuar. **Komedia to nie tylko farsa**.

Kultura to **podnoszenie poziomu artystycznego**. Proces podnoszenia poziomu spektakli wiąże się z realizacją kolejnego celu programowego jakim jest **różnicowanie i rozwijanie gustu widowni** ze szczególnym wskazaniem na **poczucie humoru**. Od lat problemem zbiorowego poczucia humoru jest jego obniżający się poziom widoczny w cieszących się ogromną popularnością telewizyjnych kabaretach. Praca nad jakościową zmianą na tym polu wydaje się misją niemalże niemożliwą, warto jednak podjąć ten trud uwzględniając duży stopień ryzyka i czas potrzebny na przeprowadzenie takiej reformy bez gwałtownego rebrandingu i groźby utraty widzów oraz płynności finansowej. Świadomi tych zagrożeń, zdajemy sobie sprawę, że plan ewolucji Komedii musi być budowany ostrożnie i inteligentnie (zachowanie płynności finansowej i wzrastających przychodów zawsze będzie jednym z nadrzędnych priorytetów), uwzględniając różne etapy zmiany i różne pola, na których te zmiany można wprowadzić.

Kultura to **dywersyfikacja aktorska i reżyserska**.

Kultura to realizacja ambitnych celów programowych, praca rozwojowa z artystami i z widownią.

Kultura to także ryzyko artystyczne i projekty realizowane nie tylko dla frekwencji i przychodu.

Kultura to odpowiedzialność za **wysoki poziom prezentowanych spektakli**.

Zapraszanie spektakli gościnnych, które ze względu na wysoką jakość i znaczącą treść warto pokazać nowej widowni.

To ogólnopolski festiwal lub przegląd wartościowych spektakli komediowych z całej Polski. O tym poniżej w programie.

Kultura to możliwość zaproszenia i reorganizacji samofinansującego się Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Mimu.

To plany uruchomienia plenerowej sceny letniej z myślą o lokalnej społeczności.

Teatr Komedia ze swoim programem doskonale wpisze się w „Strategię #Warszawa 2030” realizując, m.in. następujące programy i cele:

„Cel 2: łączenie podstawowych funkcji miejskich z funkcjami miejsca zamieszkania; zapewnienie podstawowych usług, miejsc pracy i spędzania wolnego czasu, blisko domu;

2.2. Aktywnie spędzamy czas wolny blisko domu;

Cel 3: wysokiej jakości, odpowiednio zorganizowana przestrzeń;

3.1. Korzystamy z atrakcyjnej przestrzeni publicznej;

CEL STRATEGICZNY 4. TWÓRCZE ŚRODOWISKO – Warszawa, chcąc być inspirującą inne miasta metropolii, stanowiącą przyjazne środowisko do tworzenia i rozwijania nowych idei i rozwiązań, musi umiejętnie wykorzystywać swój potencjał, twórcze napięcie i zaradność mieszkańców. Wymaga to ukształtowania efektywnie funkcjonującego systemu innowacji, zapewniającego sprzyjające warunki kreowania, rozwijania i wdrażania nowych pomysłów w sferze społecznej, kultury, nauki i gospodarki, otwarcia warszawskich twórców na świat oraz przyciągania nowych talentów. Pobudzenie mieszkańców i organizacji do innowacyjnego działania, wykorzystywania szans oraz podejmowania wyzwań będzie przyczyniało się do rozwoju Warszawy i wzmocnienia jej pozycji na arenie międzynarodowej jako miasta twórczego potencjału.

4.1. Rozwijamy nasz twórczy potencjał;

4.2. Generujemy innowacje;

4.3. Przyciągamy talenty i liderów;

4.4. Inspirujemy świat.”

Program „Strategia #Warszawa 2030” duży nacisk kładzie na pojęcie **aktualności**. Przez aktualność rozumiemy pochylenie nad najważniejszymi współczesnymi problemami społecznymi, ale też najważniejszymi bolączkami dzisiejszego XXI-wiecznego człowieka. Udowadniamy w ten sposób, że tradycyjne podejście do modelu teatru, które pragniemy pielęgnować, nie stoi w sprzeczności ze znalezieniem języka atrakcyjnego dla współczesnego widza.

Podsumowując - plan ewolucji Teatru Komedia w nowoczesne kulturalne centrum chcemy realizować na kilku poziomach, stopniowo rozszerzając zakres działań:

- **poziom teatru** (ewolucja programowa i rozwój),
- **poziom lokalny** (uruchomienie lokalnych społeczności Żoliborza, Bielania i Bemowa),
- **poziom stołeczny** (współpraca z warszawskimi instytucjami kultury),
- **poziom ogólnopolski** (Teatr Komedia na wyjeździe oraz organizacja Festiwalu Komедии lub ogólnopolskiego przeglądu spektakli komediowych).

Teatr Komedia posiada **ogromny potencjał i niewykorzystane możliwości rozszerzania działalności**. Formuła teatru o lżejszym repertuarze nie wyklucza poważnej rozmowy o współczesnym świecie, wręcz przeciwnie, do takiej rozmowy zachęca i stosuje narzędzia, które mogą ten dialog uczynić przystępnym. Jesteśmy świadomi wynikających z tego ograniczeń. Nie planujemy opierać głównego

repertuaru na tragediach szekspirowskich. Chcemy jednak, żeby realizacja naszych celów strategicznych umożliwiła na przestrzeni pięciu lat zbudowanie na Żoliborzu teatru, który nie kojarzy się tylko z farsowym repertuarem, a wymiar komediowy równoważony jest innymi działaniami, realizującymi oczekiwania Organizatora i spełniającymi postulaty programu *Warszawa 2030*.

ROZWINIĘCIE KONCEPCJI PROGRAMOWO-ARTYSTYCZNEJ

TEATR GWIAZD W NOWEJ ODSŁONIE - ZWIĘKSZONA BAZA AKTORSKA

Działania na poziomie teatru zaczynamy od **redefinicji pojęcia „Teatr Gwiazd”**. Planujemy zapraszać do współpracy **nowe twórcynie i twórców**, którzy mogą znacząco wpłynąć na podnoszenie artystycznego poziomu i przyciąganie nowej widowni do Teatru Komedia. Wybitne aktorki i aktorzy widywani na innych warszawskich scenach oraz nowe propozycje reżyserskie powinny znacznie poszerzyć ofertę artystyczną Komedia. Plan ten zakłada stopniowe rozbudowywanie bazy współpracowników Teatru – zapraszanie nowych aktorskich nazwisk, **gwiazd nie tylko popularnych seriali, ale także polskiego kina i teatru**. Wstępne rozmowy z wybitnymi aktorami pokazują, że chętnie pojawią się oni w ofercie artystycznej Teatru Komedia w ramach planowanej ewolucji. **Swoją chęć współpracy w nadchodzących sezonach wyraziła już m.in. Agata Kulesza.**

Będziemy zapraszać gwiazdy, które nie pojawiały się dotąd na scenie Teatru Komedia:

Agata Kulesza, Zbigniew Zamachowski, Michał Czernecki, Michał Żurawski, Roma Gąsiorowska, Iza Kuna, Iza Dąbrowska, Jacek Braciak, Małgorzata Rożniatowska, Dorota Landowska, Małgorzata Foremniak, Joanna Brodzik, Ewa Błaszczyk, Julia Kijowska, Rafał Rutkowski, Marcin Dorociński, Bartosz Żukowski, Rafał Maćkowiak, Wojciech Brzeziński, Piotr Borowski, Sławomir Orzechowski, Mirosław Zbrojewicz, Cezary Żak, Artur Barciś, Małgorzata Socha, Magdalena Stужиńska i inni.

Impresaryjny charakter teatru pozwala na zbudowanie szerokiej oferty dla widzów, jak pokazują przykłady innych jednostek tego typu w Warszawie. Dotychczasowy zestaw współpracowników Teatru Komedia wynoszący w aktualnym repertuarze około pięćdziesięciu aktorek i aktorów jest znacznie uboższy od teatrów impresaryjnych, takich jak Teatr Polonia, z którym współpracuje kilkuset aktorów, czy Kamienica, gdzie widzowie mogą oglądać ponad setkę znanych i lubianych twórców. **Zatrudnianie nowych nazwisk jest koniecznością i stanie się oczywistością, kiedy w Komedia nastąpi dywersyfikacja reżyserska.**

SZEROKA OFERTA REŻYSERSKA

Bardzo ważnym aspektem w naturalny sposób zwiększającym różnorodność repertuarową jest także **współpraca z wieloma uznanymi reżyserami**. Różnorodność reżyserskich stylów jest gwarancją otwartego charakteru nowoczesnych instytucji kultury i leży u podstaw ich sukcesów. Model Sceny Prezentacje, która przez lata profilowana była przez jednego reżysera odchodzi już do historii. Nawet teatry autorskie, budowane wokół europejskich autorytetów teatralnych, jak TR czy Nowy Teatr, nie prezentują wyłącznie jednego modelu reżyserii.

Zdaniem twórców programu impresaryjny charakter teatru z definicji powinien oferować widzom nie tylko różnorodność repertuarową i wiele odcieni gatunku komediowego, ale także spotkania z różnymi aktorami i **reżyserami**, których w Polsce nie brakuje. Różnorodność reżyserska to podstawa wymiany myśli między widzami, twórcami i teatrami. Ogromna część Warszawy, jaką stanowią dzielnice Żoliborz, Bielany i Bemowo, zasługują na to, żeby ich teatr był znaczącą częścią życia kulturalnego całej stolicy. Reżyserzy pracujący w poszczególnych teatrach w ogromnym stopniu

stanowią o ich poziomie artystycznym. Komedia tego świeżego oddechu bardzo potrzebuje. **Znamienny dla Teatru Komedia jest przykry fakt, że w ciągu wielu lat ani jednego spektaklu nie wyreżyserowała tam kobieta reżyserka. Planujemy to zmienić: jesteśmy już po wstępnych rozmowach m.in. z Krystyną Jandą, która wyreżyseruje spektakl w Teatrze Komedia, a to jest gwarancja sukcesu artystycznego i komercyjnego.**

Poniżej przedstawiamy **szerszą listę reżyserek i reżyserów**, z którymi planujemy podjąć **ewentualną współpracę** w nadchodzących sezonach. Z częścią osób jesteśmy po rozmowach, duża grupa nazwisk jest wpisana w szeroki **plan przyszłościowy**. Część wymienionych twórców interesuje nas w kontekście konkretnych gatunków teatralnych: **spektakli dla dzieci, młodzieży, spektakli muzycznych, inteligentnych fars, warsztatów, a nawet projektów autorskich**. Wybrane poniżej reżyserki i reżyserzy w swoim dorobku mają przedstawienia, które w naszej ocenie kwalifikują ich do współtworzenia przyszłościowego repertuaru Teatru Komedia. Są też twórczynie i twórcy, którzy z całą pewnością mogliby wnieść do przyszłego repertuaru Komedi silny, autorski rys, tworząc projekty mieszczące się w górnych granicach kategorii „spektakli komediowych”. To ryzyko, które warto wpisać w program, skoro mówimy o rozłożonym w czasie, ale jednak – rebrandingu.

REŻYSERKI

Krystyna Janda, Agnieszka Glińska, Anna Wieczur-Bluszcz, Magdalena Miklasz, Anna Sroka, Anna Augustynowicz, Daria Kopiec, Małgorzata Bogajewska, Ewa Kaim, Aleksandra Popławska, Magdalena Małecka-Wippich, Julia Szmyt, Joanna Zdrada;

REŻYSERZY

Marcin Hycnar, Michał Walczak, Piotr Cieplak, Krzysztof Czeczot, Jacek Bończyk, Cezary Domagała, Wojciech Malajkat, Tomasz Sapryk, Adam Nalepa, Artur Tyszkiewicz, Andrzej Saramonowicz, Maciej Buchwald, Marek Koterski, Maciej Kowalewski, Wojciech Kościelniak, Wawrzyniec Kostrzewski;

SPEKTAKLE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY JAKO FUNDAMENT NOWEJ WIDOWNI

Obecnie Teatr Komedia nie posiada żadnej oferty dla tej grupy docelowej, choć jest to wpisane w Statut Teatru. W związku z powyższym, w planach repertuarowych na najbliższe sezony Teatru Komedia obowiązkowo pojawią się projekty adresowane do dzieci i młodzieży. **Jesteśmy też po rozmowach z Dyrektorką Teatru BAJ Ewą Piotrowską, która deklaruje chęć wielopoziomowej współpracy z Teatrem Komedia.**

Repertuar dla dzieci

Repertuar dla najmłodszych to silna oferta wynikająca z dotychczasowych doświadczeń zespołu dyrektorskiego. W ramach szerokiego wyboru proponujemy wstępnie sceniczne realizacje wybranych utworów autorstwa najlepszych polskich dramatopisarzy, które z powodzeniem były realizowane w projekcie **Teatroteka**. Sztuki te można realizować już od pierwszego sezonu; jest to wybór gwarantujący nie tylko **wysoką jakość tekstów, ich rodzimy i współczesny charakter**, ale też **odpowiedzialną rozmowę z najmłodszymi odbiorcami**. Tematy, poruszane w poniższych propozycjach, to kwestie **tożsamościowe, egzystencjalne, społeczne**; ich walor wychowawczy i edukacyjny nie wyklucza wartości rozrywkowych – i ta kolejność jest dla nas najważniejsza.

Poniższa baza tekstów stanowi szeroki wybór i jest podstawą do dalszych rozmów z wybranymi reżyserami, odnośnie poszczególnych sezonów:

- **Marta Guśniowska – A niech to gęś kopnie***

Dowcipna i wzruszająca opowieść o Gęsi, która szuka sensu życia i znajduje go zupełnie nie tam, gdzie się spodziewa. Tekst zdobył w 2014 roku I Nagrodę w Konkursie na Sztukę Teatralną dla Dzieci i Młodzieży, organizowanym przez Centrum Sztuki Dziecka w Poznaniu. Dla widzów od 7 roku życia.

- **Michał Walczak – Smutna Królewna**

Współczesna bajka, której narratorem jest doktor Alfred Chandra, baśnioterapeuta – twórca Baśniowego Teatru Faktu - ingerujący w treść bajek tak, aby ich bohaterowie czuli się szczęśliwi. Dla wszystkich widzów od lat 10.

- **Małgorzata Sikorska-Miszczuk – Motyl**

Bohaterką tekstu jest pięcioletnia Rutka, która boi się spać sama w ciemnym pokoju. By pokonać lęk, tworzy swój własny, zaczarowany świat, w którym staje się Motylem. To metaforyczna historia dla dzieci i rodziców o dorastaniu i potrzebie pokonania własnych lęków i słabości. Dla widzów od lat 6.

- **Maria Wojtyszko – Królewna Logorea i niedźwiedź**

Sztuka nawiązuje do tradycyjnej bajki, lecz napisana jest współczesnym i dowcipnym językiem. To historia dziewczynki, która uczy się przeżywać nieprzyjemne emocje, takie jak zazdrość, smutek czy lęk i znajduje w sobie siłę do zrozumienia i naprawienia swych błędów. Dla widzów od 7 roku życia.

- **Iwona Kusiak, Cezary Żołyński – Inne kaczątko**

Na podwórku rządzi Kogut przekonany o swojej wyższości. Wymaga od innych całkowitego posłuszeństwa. Zwierzęta posłusznie wierzą, że Kogut ma dar codziennego budzenia Słońca. Harmonia zostanie zburzona, kiedy na podwórku pojawi się obce, małe Kaczątko. Kogut nakazuje wypędzić odmienca zagrażającego jego pozycji. Ale sprytnie Kaczątko udowodni zwierzętom, że padły ofiarą oszustwa, a słońce wschodzi codziennie bez pomocy i udziału Koguta.

- **Malina Prześluga – Dziób w dziób**

Sztuka mówi w mądry sposób, jak bezsensowne i irracjonalne bywają zasady rządzące zamkniętą grupą i jak wartościowe może być otwarcie się na innych. Dążenie do prawdy, choćby niewygodne i oraz kierowanie się tolerancją przynosi wszystkim więcej korzyści niż wyniszczająca wojna.

- **Agata Biziuk, Agnieszka Makowska – Babcia mówi pa, pa**

To rodzinny, mądry spektakl pozwalający dzieciom zrozumieć naturalność zmian w życiu oraz konieczność pogodzenia się z przemijaniem i utratą bliskiej osoby. Przedstawienie dla widzów od lat 6.

- **Maciej Kowalewski – Czerwony Kapturek. Ostateczne starcie**

Musical dla dzieci i młodzieży o wyzwolonej dziewczynce. Spektakl rodzinny.

- **Michael Ende – Nie kończąca się historia**

Słynna opowieść o umierającym świecie wyobraźni i o roli, jaką dziecięce imaginarium może odegrać w ratowaniu go.

- **Astrid Lindgren – Pippi pończoszanka**

Kultowe przygody wyjątkowej dziewczynki, która do dziś jest wzorem zmieniającym stereotypowe postrzeganie zarówno dzieciństwa, jak i pozycji kobiety we współczesnym świecie.

*opisy tekstów Teatroteki pochodzą ze strony WFDiF.

WSPÓŁPRACA Z WFDiF

Współpraca z zewnętrznymi instytucjami to jedna z podstawowych cech nowoczesnej instytucji kultury. W przypadku WFDiF bliska relacja z Teatrem Komedia będzie naturalnym partnerstwem wynikającym z dotychczasowej współpracy Wytwórni z kandydatami na zespół dyrekcyjny. **Małgorzata Sikorska Mischuk** jest wielokrotnie nagradzaną autorką tekstów realizowanych w ramach Teatroteki zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci, jurorką festiwalu Teatroteka Fest i członkinią Kapituły selekcyjnej wybierającej teksty do Teatroteki w otwartych konkursach. **Wawrzyniec Kostrzewski** jest nagradzonym reżyserem Teatroteki, członkiem Jury festiwalu Teatroteka Fest, Kapituły selekcyjnej, laureatem prestiżowej nagrody im. Treugutta za telewizyjną realizację teatrotekowej „Walizki” autorstwa Małgorzaty Sikorskiej-Mischuk; prowadził również warsztaty z młodzieżą w ramach działalności WFDiF. **Maciej Kowalewski** jest również autorem głośnej sztuki „Miss HIV”, zrealizowanej w ramach pierwszej edycji Teatroteki; do chwili obecnej prowadzi zajęcia, warsztaty filmowe i teatralne w WFDiF. Jest to zatem bardzo perspektywiczny element przyszłej działalności Teatru Komedia, tym cenniejszy, że związany z wychowaniem młodzieży przy użyciu cenionej, współczesnej polskiej dramaturgii.

Podsumowując - zaplecze literackie, jakim chcemy dysponować, w dużym stopniu zostało w ubiegłych latach już ukształtowane chociażby z racji udziału Małgorzaty Sikorskiej-Mischuk i Wawrzyńca Kostrzewskiego w procesie selekcji dramatów. Konkurs na stanowisko Dyrektora Teatru Komedia może być świetnym pretekstem, żeby dokończyć misję, która zaczęła się wiele lat temu. Jeśli **Teatr Komedia stanie się domem dla najlepszych polskich sztuk współczesnych** – zwłaszcza dziecięcych i młodzieżowych, które nie muszą spełniać komercyjnego celu rozrywkowego – będzie to znaczące osiągnięcie nie tylko samego teatru, ale ważna część **rozwoju polskiej kultury współczesnej**. Współpraca między instytucjami może się tylko zacieśniać, szczególnie, że procesy twórcze cały czas trwają: Wawrzyniec Kostrzewski jest obecnie selekcjonerem kolejnej edycji dramatów Teatroteki na sezon 2022, m.in. z Małgorzatą Semil-Jakubowicz, Zenonem Butkiewiczem i Maciejem Wojtyszką, a Małgorzata Sikorska Mischuk pełni prestiżową funkcję wiceprzewodniczącej Sekcji Autorów Dzieł Dramatycznych i zasiada w strukturach zarządu całego Stowarzyszenia, bezpośrednio współpracując z autorami i tłumaczami większości liczących się tekstów, jakie obecnie pojawiają się na polskim rynku. **Dobra współpraca Teatru Komedia z ZAIKSem oraz z WFDiF będzie w tym przypadku oczywistością.**

Wymiar praktyczny współpracy Teatru Komedia z WFDiF zakłada m.in.:

- wykorzystanie cyklu **Teatroteka Młodego Człowieka** jako naturalnego źródła **współczesnej polskiej dramaturgii**, skierowanej **do najmłodszych widzów teatralnych**, którzy powinni się stykać na starcie z **dobrą literaturą i sztuką niosącą współczesne przekazy**;
- współpracę dramaturgiczną z wybranymi autorami tekstów zrealizowanych w ramach głównego nurtu **Teatroteki** z możliwością **scenicznego ich wystawienia** w Teatrze Komedia;
- warsztaty telewizyjne i filmowe dla młodych dramaturgów m.in. w oparciu o teksty Teatroteki;
- warsztaty teatralne i filmowe dla młodzieży z możliwością odbycia mini-stażu teatralnego w Teatrze Komedia i ćwiczeń w obiektach WFDiF;
- przeznaczony dla młodzieży szkolnej i młodych ludzi **cykl projekcji** wybranych spektakli Teatroteki wraz z dyskusjami i spotkaniami z twórcami; **kilkadziesiąt spektakli Teatroteki jest w stanie zapelnąć grafik projekcji i dyskusji na kilka sezonów.**

AUTORKI I AUTORZY

Teatr Komedia ma w planach na najbliższe lata realizację autorskich tekstów powstałych na zamówienie. Poniższa lista potencjalnych autorów stanowi szeroki wybór.

Małgorzata Sikorska-Miszczuk, Maria Wojtyszko, Magdalena Drab, Amanita Muskaria (Gabriela Muskała i Monika Muskała), Marek Modzelewski, Remigiusz Grzela, Robert Urbański, Beniamin M. Bukowski, Maciej Wojtyszko, Michał Walczak, Maciej Kowalewski, Wawrzyniec Kostrzewski i inni.

EDUKACJA

Na tym polu proponujemy m.in. **prowadzenie projektów edukacyjnych i warsztatowych dla dzieci i młodzieży w oparciu o wieloletnie doświadczenie współtwórców programu.** Małgorzata Sikorska-Miszczuk, obecnie jedna z najwybitniejszych polskich dramatopisarek, od lat zajmuje się projektami skierowanymi do młodego odbiorcy, jest również autorką sztuk, przekładów i adaptacji dla dzieci i młodzieży. Buduje teatralną świadomość u młodego widza, a także wrażliwość na bolące problemy współczesności (Yemaya, Królowa Mórz i inne utwory). Wawrzyniec Kostrzewski, reżyser z wieloletnim nauczycielskim doświadczeniem w międzynarodowej szkole American School of Warsaw, autor warsztatów m.in. programu Lato w mieście, na swoim koncie ma dwie interwencyjne sztuki dla młodzieży dotyczące problemów uzależnień oraz cyberprzemocy, grane od lat nie tylko w Teatrze Kamienica w Warszawie, ale w całej Polsce, gdzie uzupełniane są często spotkaniami i debatami z udziałem specjalistów i terapeutów. W 2020 roku spektakl dotyczący problemów cyberprzemocy „Wszchemocni w sieci” został uznany przez krytyków w rankingu miesięcznika Teatr za jeden z najlepszych spektakli dla młodzieży w Polsce; znalazł się również w ścisłej finałowej selekcji krakowskiego Festiwalu Mała Boska Komedia w 2021 roku. Maciej Kowalewski z kolei, we współpracy z łódzką filmówką w ramach dyplomów doktoranckich zrealizował w 2017 roku spektakl „Bierki” na podstawie prozy Marcina Szczygielskiego, który opowiadał o licealiście wykluczonym ze względu na orientację seksualną. W ramach prezentacji spektaklu odbywały się również spotkania i dyskusje z młodzieżową widownią i nauczycielami.

Wrażliwość na młodego widza, widoczna w twórczości i zainteresowaniach Małgorzaty Sikorskiej-Miszczuk, Wawrzyńca Kostrzewskiego i Macieja Kowalewskiego, w którego bogatym dorobku teatralnym znajdują się również sztuki dla najmłodszych, sprawiają, że ten element programu Teatru Komedia nie będzie tylko martwym punktem na teatralnej stronie, ale mocnym elementem dyrektorskiej wizji i ważną częścią ewolucji Teatru Komedia w wielozadaniową instytucję kultury. Uruchomienie młodego widza oznacza także współpracę z jednostkami edukacyjnymi, począwszy od lokalnych, dzielnicowych, aż po ogólnopolskie. Doświadczenie przy wspomnianych projektach jest nie do przecenienia. Przestrzeń projektów dla dzieci i młodzieży nie kłóci się z tradycyjnym planem repertuarowym, gdyż większość warsztatów, spektakli i projektów dla zorganizowanych grup młodzieżowych zwyczajowo odbywa się w godzinach przedpołudniowych. Dla sprawnie zarządzanego Teatru to normalna sytuacja.

Proponowane wstępnie projekty edukacyjne to:

1. **"Otwartość"** - research artystyczny połączony z ofertą edukacyjną. Jednym z najważniejszych punktów naszego zadania będzie utworzenie stałych bloków zajęciowych skupiających się na wybranych aspektach teatru. Zajęcia w trybie weekendowym - pozwalające na uczestnictwo w zajęciach osobom aktywnym zawodowo oraz uczniom.
2. **„Twórczość”** - cykl spektakli tematycznych, edukacyjnych dla szkół. Poprzez przedstawienia edukacyjne pragniemy ukazać różnorodność form teatralnego rzemiosła, które dla współczesnego

odbiorcy mogą okazać się zaproszeniem do świata teatralnej magii a tym samym w sposób interesujący ukazywać wybrane tematy i zagadnienia.

3. „Pierwsze kroki” Warsztaty dla szkół i zespołów nieformalnych w ramach współpracy teatru Komedia z placówkami edukacyjnymi w W-wie.

BUDOWANIE NOWEJ WIDOWNI

Doświadczenie przy wyżej wymienionych projektach pokazuje, że wraz z dziećmi i młodzieżą w teatrze pojawiają się także zainteresowani rodzice, wychowawcy i nauczyciele. Oznacza to poszerzenie widowni i uruchomienie zupełnie innych grup tematycznych, do których Teatr Komedia mógłby skierować swoją ofertę. Nie bez znaczenia jest fakt, że pozyskiwanie zorganizowanej widowni, takiej jak młodzież szkolna jest dla teatru korzystna także ze względów frekwencyjnych, promocyjnych, wychowawczych i finansowych.

Następnym naturalnym krokiem w dalszych sezonach są projekty i spektakle rodzinne, oparte na klasycznej i współczesnej literaturze. Jest to brama do szerszego programu, a także sposób na rozłożone w czasie, bezkonfliktowe zmodyfikowanie repertuaru obecnie opartego głównie na farsach. Z tego względu program dla Teatru Komedia autorzy nazywają ewolucją.

TEATR KOMEDIA ZA PIĘĆ LAT – EWOLUCJA A NIE REWOLUCJA

Rozłożony na kilka sezonów proces poszerzania widowni o wspomniane grupy docelowe (dzieci-młodzież-rodzice-rodziny) to jeden z pomysłów zarówno na poszerzenie widowni, podniesienie poziomu artystycznego, unowocześnienie Teatru i równoczesne – co ważne – wychowanie kolejnych pokoleń widzów od podstaw. Nazwiska autorów programu gwarantują z jednej strony wysoki poziom artystyczny planowanych projektów (włączając w to wybór tekstów i potencjalnych współpracowników, reżyserów) jak również świadomość, że proces wychowywania, zdobywania i utrzymania nowej widowni musi być przeprowadzony stopniowo i bez terapii szokowej. W interesie Teatru, lokalnych społeczności i życia kulturalnego Warszawy jest rozwój Komedia a nie jej gwałtowny rebranding.

CZTERY STOPNIE EWOLUCJI I PŁYNNOŚĆ FINANSOWA

Z naszej perspektywy programowej **dwie rzeczy się wzajemnie wykluczają: obecny charakter Teatru Komedia i wizja przyszłej nowoczesnej instytucji kultury**. Warunki konkursowe postawione przez Organizatora są jasne i zakładają serię poważnych zmian w myśleniu o scenie przy Słowackiego 19a. Nasz program wychodzi tym postulatom naprzeciw. Od nowej Dyrekcji zależeć będzie nie tylko wprowadzanie zmian, ale przede wszystkim bezpieczny dla teatru i dla widzów sposób i **tempo** ich wprowadzania.

Mamy świadomość, że wszelkie zbyt gwałtowne ruchy, mające na celu przeprofilowanie Teatru Komedia, mogą przynieść skutek odwrotny do zamierzonego. Dlatego chcemy w obrazowy sposób przedstawić ogólny zarys etapów koniecznych zmian i przybliżyć nasze myślenie o bezpiecznym i odpowiedzialnym rebrandingu. Proces taki wymaga kompromisów i czasu, szczególnie w miejscu, które do obecnego stanu profilowane było od kilkunastu lat. Pół wymagających zmiany jest dużo. Dlatego startujemy w konkursie ze świadomością, że nasz program musi być wprowadzany stopniowo.

Stopień pierwszy – dyfuzja.

Przenikanie się cząsteczek.

Współobecność części **obecnego repertuaru**, mającego na celu **utrzymanie dotychczasowej widowni**, wraz z **nowymi propozycjami**. W pierwszej kolejności planujemy uzupełnienie oferty Teatru Komedia o **projekty dla dzieci i młodzieży**.

To element, który nie powinien czekać, ponieważ tylko **NATYCHMIASTOWE** wprowadzenie projektów **wychowujących nową widownię** od zera daje szansę na zbudowanie nowego profilu Teatru Komedia w przeciągu pięcioletniej kadencji – jest to warunek niezbędny. Ponadto, **dzieci i młodzież jest to dotychczas pomijana grupa docelowa**, z którą można podjąć **artystyczny dialog na nowych zasadach**: spektakle, warsztaty i projekty dla dzieci i młodzieży mogą być budowane zgodnie z duchem **współczesnego** myślenia o teatrze **już od pierwszego sezonu**.

Nie ma również wymogu, żeby dzieciom i młodzieży pokazywać wyłącznie komedie; tu ważna jest szeroko rozumiana **edukacja teatralna i kulturalna**. Na tym również polega dyfuzja: wieczorami komedia, rano **ambitny program dla dzieci i młodzieży**.

Repertuar poranny

Teatr musi zagospodarować przestrzeń, która może od razu bez ryzyka utraty widowni być eksplorowana na nowych zasadach. **Nie można utracić widza, którego nie było, można go tylko zdobyć**. Na tym polu widzimy szansę potencjalnego sukcesu **już w pierwszych dwóch sezonach** zarządzania Teatrem Komedia. Doświadczenie autorów programu na tym polu jest warunkiem powodzenia takiego procesu, a współpraca z wybitnymi artystami zajmującymi się dziećmi i młodzieżą pod kątem teatralnej edukacji i rozmowy o problemach współczesności, zarażanie teatralną pasją – to właśnie pierwszy stopień rozwoju i ewolucji Teatru Komedia w nowoczesną instytucję kultury.

Oprócz **procesu dyfuzji** w naszym eksperymencie musimy również zadbać o własne produkcje. Jest to kolejny etap, który obrazowo i czytelnie można przedstawić za pomocą chemii.

Stopień drugi – substytucja.

Wymiana pojedynczych atomów, które nie zmieniają od razu całego związku chemicznego.

Teatralny cel pozostaje ten sam – nie zgubić dotychczasowej widowni, a nową wprowadzać stopniowo, jednocześnie wymieniając i modyfikując obsady, reżyserów, teksty i przesłania. W całej Polsce są przykłady zbyt gwałtownego rebrandingu, który skończył się odejściem widzów z teatru i dyrektorską klęską po pierwszej kadencji mimo dobrych intencji. Naprawa takich sytuacji trwa dużo dłużej.

W ciągu pierwszych **dwóch sezonów** planujemy wprowadzać do wieczornego repertuaru propozycje, które będą stopniowo zmieniać podejście widza do spektaklu teatralnego. Nowe twarze aktorskie, reżyserki i reżyserzy, komedie nie tylko dla śmiechu, komediodramaty lub spektakle muzyczne. **Pierwsze dwa sezony powinny inteligentnie pracować nad świadomością i gustem widza przyzwyczajonego do „dwóch godzin śmiechu”**. Wymiana **pojedynczych tytułów**, stopniowe wprowadzanie **nowej widowni**, skupienie Działu Promocji na rozpowszechnianiu nowych tytułów, jest to zadanie, które należy realizować w pierwszym i drugim sezonie.

Propozycje repertuarowe na tym etapie zakładają kompromis – w pierwszych dwóch latach nowej kadencji wieczorny repertuar Teatru Komedia musi podlegać właśnie takim pojedynczym zmianom, a

proces przemiany powinien się dokonywać mniejszymi krokami, gdyż **zależność kosztów stałych, dotacji i wymaganych przychodów** nie zostawia złudzeń: błąd na tym polu i gwałtowna utrata widowni grozi błyskawiczną zapaścią finansową.

Jesteśmy tego świadomi, dlatego proponujemy zdecydowane posunięcia tam, gdzie jest na to bezpieczne miejsce (młody widz), a ostrożność, cierpliwość i kompromis wszędzie tam, gdzie istnieje ryzyko wybuchu. Pewnych procesów nie należy przyspieszać. Proces przemiany Teatru Komedia jest nieunikniony, ale można go przeprowadzić odpowiedzialnie.

Obecne wskaźniki finansowe teatru i nasze wyliczenia pokazują, że jest pole na umiarkowane wahania finansowe, które mogą być nieuniknione przy zmianie tak długo obowiązującego modelu, ale niezależnie od tego chcemy prowadzić ostrożną i odpowiedzialną politykę finansową, o której piszemy w osobnym akapicie. Procesy dyfuzji i substytucji powinny zdominować pierwsze dwa sezony naszej działalności.

Stopień trzeci – destylacja.

Dopiero trzeci i czwarty sezon powinny zamknąć proces formowania się nowych kierunków rozwoju Teatru Komedia. Trzy lata to niewiele czasu na wprowadzenie wystarczającej ilości zmian, ale to odpowiedni okres, żeby zweryfikować dotychczasowe etapy ewolucji teatru i odpowiednio zaplanować kolejne. Na tym etapie musi już być zaznaczona wyraźna zmiana w profilu teatru: nowe, aktorskie i reżyserskie twarze, paleta współczesnych zagadnień w treści spektakli. W tym okresie mogą pojawić się zamówione wcześniej lub wypracowane w ramach wewnętrznych warsztatów nowe teksty, przeznaczone dla szerszej, otwartej na nowe propozycje widowni.

Stopień 4 – krystalizacja.

Kształtowanie się nowej wizji Teatru.

Piąty sezon to czas rozliczeń, ale i utrwalenia osiągniętych celów. Nowoczesna instytucja kultury powinna już w czwartym a na pewno w piątym roku działalności być częścią szerszego kulturalnego obiegu. Kolejne kadencje w zamyśle muszą utrzymać i rozwijać pozycję Teatru Komedia. To jest czas na stabilizację nowego kształtu teatru. Na tym etapie, szczególnie pod koniec czwartego sezonu jest wreszcie czas na projekty, które będą wyznaczały dalszą przyszłość Teatru Komedia.

- spektakle uznanych reżyserów;
- kolejne premiery spektakli dla dzieci i młodzieży;
- kolejna edycja Warszawskich Spotkań Komediiowych (potencjalna nazwa przeglądu);
- produkcje własne, będące rezultatem kilkuletniej pracy warsztatowo-literackiej;
- imprezy współorganizowane z lokalnymi ośrodkami kultury i edukacji;

Teatr Komedia nie powinien być instytucją kultury zarządzaną w sposób sztywny, z ogólnym planowaniem wszystkich tytułów i dobieraniem do nich reżyserów. Wieloletnia praktyka teatralna całego niżej podpisanego zespołu programowego pokazuje, że nowoczesny teatr reagujący na rzeczywistość, musi dopuszczać możliwość zmian w bieżących planach repertuarowych, współkształtowanie ich wraz z zaproszonymi wybitnymi artystami; w przeciwnym razie ryzykuje skostnieniem i odcięciem się od szerszych struktur kulturalnych. W najbliższym czasie planujemy finalizować rozmowy z artystami, których wstępny szeroki wybór jak i ostateczna selekcja pozwalają dostrzec kierunek myślenia o repertuarze i charakterze odmienionego Teatru Komedia.

PROPOZYCJE REPERTUAROWE NA POSZCZEGÓLNE SEZONY

Nowy sezon i nową kadencję rozpocznie **silna, kobieca reżyserska ręka** specjalizująca się także w komediach – **Krystyna Janda wyreżyseruje kultową komedię**, której nie powinno zabraknąć na warszawskich scenach, a na którą jest nieustające zapotrzebowanie. **Kolacja dla głupca w gwiazdorskiej obsadzie** to pierwsza propozycja, rozpoczynająca stopniową zmianę obecnego charakteru teatru. Kolejne tytuły, których wybór znajduje się poniżej, będą sukcesywnie realizowane przez reżyserki i reżyserów z szerokiej listy przyszłych współpracowników Teatru Komedia.

SEZON 1. QUI PRO QUO (szeroki wybór)	
<ul style="list-style-type: none"> • Francis Veber – Kolacja dla głupca • Yasmina Reza – Bóg mordy • Neil LaBute – Money shot <p><i>Komedia dziejąca się w środowisku amerykańskich gwiazd filmowych, zbliżona stylistyką do „Ave Cezar” braci Coenów.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • David Linndsay-Abraire – Pomrocność jasna <p><i>Komedia. Szalona podróż w głąb umysłu bohaterki z problemami z pamięcią długotrwałą.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sebastien Thierry – Kim jest pan Schmitt <p><i>Inteligentna komedia omyłek łącząca farsę z teatrem absurdu.</i></p>	<p style="text-align: center;">DZIECI I MŁODZIEŻ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Małgorzata Sikorska-Miszczuk – Motyl • Maria Wojtyszko – Królowna Logorea i niedźwiedź

SEZON 2. KOBIETY/MĘŻCZYŹNI (szeroki wybór)	
<ul style="list-style-type: none"> • Juliusz Machulski – Seksmisja <p><i>Teatralna adaptacja kultowego filmu.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Agnieszka Osiecka – muzyczny spektakl „Apetyt na czereśnie” • Andrzej Saramonowicz – Testosteron • Magdalena Drab – komedia na zamówienie Teatru Komedia • Dmitri Stiepanow – Dwóch w windzie nie licząc tequili <p><i>Dwaj mężczyźni w Dzień Kobiet zacinają się razem w windzie, jadąc do tej samej kobiety; jeden z nich jest jej mężem, a drugi kochankiem.</i></p>	<p style="text-align: center;">DZIECI I MŁODZIEŻ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Astrid Lindgren – Pippi pończoszanka (koprodukcja z Unicef) • Marta Guśniowska – A niech to gęś kopnie • Michał Walczak – Smutna Królowna

SEZON 3. SPOŁECZEŃSTWO (szeroki wybór)	
<ul style="list-style-type: none"> • Jacek Bromski – U pana Boga za piecem <i>Teatralna adaptacja kultowego filmu.</i> • Gerald Sibleyras – Napis <i>Jedna z najlepszych współczesnych czarnych komedii o poprawności politycznej, hipokryzji i tolerancji.</i> • Marek Modzelewski – nowa sztuka na zamówienie Teatru Komedia <i>Premierowa komedia autora teatralnych i filmowych hitów.</i> • Małgorzata Sikorska-Miszcuk – nowa sztuka na zamówienie Teatru Komedia • Remigiusz Grzela – Kawiarenki – Musical o Irenie Jarockiej 	<p style="text-align: center;">DZIECI I MŁODZIEŻ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iwona Kusiak, Cezary Żołyński – Inne kaczątko • Malina Prześluga – Dziób w dziób • Wawrzyniec Kostrzewski – Czarne lusterka <p><i>Sztuka interwencyjna dla młodzieży. Ostatnia część teatralnego tryptyku („Dopalacze”, „Wszechmocni w sieci”).</i></p>

SEZON 4. KOMEDIA/TOŻSAMOŚĆ (szeroki wybór)	
<ul style="list-style-type: none"> • Stanisław Bareja, Jacek Fedorowicz – Poszukiwany, poszukiwana 2024 <i>Teatralna adaptacja kultowego filmu, osadzona we współczesności.</i> • Edward Crosby Wells – Three guys in drag selling their stuff <i>Komedia o trójce starych drag queen, które urządzają absurdalną wyprzedaż garażową (w tłumaczeniu).</i> • Jean-Philippe Daguerre – Żegnam, panie Haffmann <i>Paryż, 1942. Zostaje wprowadzony obowiązek noszenia żółtej gwiazdy przez Żydów. Joseph Haffmann proponuje pracownikowi przekazanie swojego zakładu jubilerskiego w zamian za ukrywanie. Piękna sztuka o triumfie człowieczeństwa w trudnych czasach wojny.</i> • Maciej Kowalewski – Przebój pod wiatrakami <i>(sztuka muzyczna)</i> 	<p style="text-align: center;">DZIECI I MŁODZIEŻ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nowoczesny musical z Ralphem Kamińskim w roli głównej <i>(w planach podjęcie rozmów z twórcami)</i> • Michael Ende – Niekończąca się historia <i>Familijna superprodukcja Teatru Komedia.</i> • Agata Biziuk, Agnieszka Makowska – Babcia mówi pa, pa

SEZON 5. WSPÓŁCZESNOŚĆ/HISTORIA/REBRANDING

Ostateczny kształt repertuaru w tym sezonie będzie rezultatem ewolucji Teatru Komedia i początkiem szlachetnie rozumianej nowoczesnej komedii.

Na tym etapie planujemy współpracę z wybitnymi reżyserkami, reżyserami, autorkami i autorami współtworzącymi nowe oblicze naszego Teatru zarówno przy spektaklach dla dzieci i młodzieży, uznanych komediach, jak również przy sztukach napisanych na zamówienie Teatru:

- **Krafftówna w krainie Czarów**

Musical o Barbarze Krafftównie Remigiusza Grzeli;

- **Wieszcz. Ostateczne starcie**

Komediowy spektakl o romantycznych wieszczach Małgorzaty Sikorskiej-Miszczyk i Wawrzyńca Kostrzewskiego realizowany w oparciu o warsztaty młodzieżowe Teatru Komedia, poświęcone Romantykom.

Sezon piąty zaowocuje także premierą najlepszej sztuki komediowej, powstałej w wyniku współpracy zaproszonych w tym celu dramatopisarzy oraz uczestników Laboratorium Młodej Reżyserii.

PŁYNNOŚĆ FINANSOWA

Plan na zwiększenie przychodów Teatru Komedia

W sprawozdaniach rocznych Teatru Komedia za poprzednie lata widać, że Teatr corocznie ma bez mała 12 000 000 PLN przychodu. Przychody netto ze sprzedaży produktów wynoszą średnio pomiędzy 8 000 000 PLN a 9 000 000 PLN, gdzie przedmiotowa dotacja za ostatni sezon to 2 100 000 PLN, co daje zaledwie 19% finansowych potrzeb Teatru Komedia. I corocznie cała ta kwota jest konsumowana przez Teatr, który w każdym sezonie wykazuje niewielką stratę (średnio na poziomie 150 000 PLN). Koszty stałe Teatru to 900 000 PLN rocznie wynajmu budynku, około 450 000 PLN miesięcznie kosztów za prąd (sam prąd kosztuje Teatr ponad 5 000 000 PLN rocznie). Należy jeszcze doliczyć koszty wody, kanalizacji, bieżących remontów (w szczególności czekające, częściowo rozpoczęte, przystosowanie budynku do wymagań PPOŻ, którego koszt to 1 200 000 PLN – gdzie Teatr z bieżącej działalności musi na to wyłożyć 600 000 PLN, gdyż drugą połowę zapewnia Organizator oraz znalezienie środków do pilnego przystosowania Teatru na potrzeby osób niepełnosprawnych), oczywiście także wynagrodzenia pracowników, wynagrodzenia artystów (te z definicji z powodu braku etatów są wyższe, by zapewnić sobie dyspozycyjność artystów). Należy również wspomnieć o rosnącej inflacji i corocznie wzrastającej płacy minimalnej. **Wizja nowego Teatru Komedia narzuca na nową dyрекcję konieczność zwiększenia przychodów na poziomie około 4 000 000 PLN rocznie i taki będzie cel finansowy nowej dyрекcji.** Zamierzamy pozyskać te pieniądze z pięciu filarów:

- **Przychody z biletów nowych spektakli przedpołudniowych, bajek, musicali dla dzieci i młodzieży.** Rocznie będzie to przychód na poziomie 1 500 000 PLN (także tych granych na nowo pozyskanych scenach w ramach współpracy i koprodukcji z zaprzyjaźnionymi żoliborskimi instytucjami).
- **Przychody z biletów ze sceny wiosenno-letniej granej w plenerze na terenie Teatru Komedia oraz na terenie dzielnicy Żoliborz.** Projekt ten zwiększy przychody Teatru na poziomie 500 000 rocznie.
- **Znaczące zwiększenie wyjazdów Teatru Komedia po całej Polsce.** Dotychczasowa działalność w tym względzie była mocno ograniczona. Pod nową dyрекcją na wyjazdach Teatr będzie prezentował około 20 spektakli miesięcznie, co znacznie zwiększy przychody Teatru na poziomie 2 400 000 PLN rocznie. Co ważne stopniowo zostanie stworzona własna

impresaryjna działalność Teatru Komedia, by Teatr mógł samodzielnie sprzedawać swoje przedstawienia, nie korzystając bądź korzystając w sposób ograniczony z agencji artystycznych, co zwiększy przychody Teatru.

- Stworzenie **płatnej platformy VOD dla widzów**, którzy nie mają możliwości odwiedzenia Teatru Komedia. Spektakle realizowane na tę platformę będziemy prezentowali z podpisami angielskimi. W tym względzie będziemy współpracować z WFDiF i ich bardzo mocną platformą VOD. Trudno oszacować przychody z tego filaru, bo jest to działalność w gruncie rzeczy pionierska, tak jak próbuje to robić większość teatrów, zmuszona do tego przez pandemię.
- Wynajem teatru dla **klentów biznesowych**, czyli kontynuacja dotychczasowej działalności Teatru Komedia; przychód na poziomie 200 000 PLN rocznie.

Działalność wyjazdowa Teatru Komedia będzie jednocześnie darmową działalnością promocyjną dla marki Teatru Komedia. Jeśli chodzi o przedstawienia z bieżącego repertuaru Teatru Komedia będziemy je eksploatować aż do ich „zgrania”. W przypadku konieczności zdejmowania z repertuaru, wszelkie zobowiązania teatru dotyczące umów barterowych zostaną rozliczone.

EKOLOGIA

1. W swoich produkcjach teatralnych szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży, Teatr Komedia będzie promował postawy proekologiczne. Będzie je także promował we wszelkiej działalności edukacyjnej i warsztatowej.
2. Recykling kostiumów i dekoracji, co znacznie obniży koszty produkcji spektakli.

PROGRAMY UNIJNE I GRUPA WYSZEHRADZKA

Priorytetami Teatru Komedia w ramach funduszy zewnętrznych to oczywiście pozyskiwanie funduszy na działalność artystyczną i proekologiczną. W załącznikach do tego programu przedstawiamy deklaracje sponsorskie od dwóch firm Foam Royam i ProBio Koło na 180 000 rocznie. Jest to kwota, która pozwoli na produkcję niemalże dwóch przedstawień Teatru Komedia. Co warto wspomnieć, obie firmy to instytucje proekologiczne. Teatr Komedia pozyska również środki z **Unicef** na co najmniej **jedną produkcję dla dzieci i młodzieży rocznie**.

W ramach strategii rozwoju potencjału i finansowego wzrostu Teatru Komedia będziemy współpracować z **Patrycją Smoleńską - ekspertką w zakresie pozyskiwania i zarządzania projektami współfinansowanymi ze środków krajowych oraz europejskich**. W swoim 16-sto letnim doświadczeniu wsparła ponad 200 podmiotów sektora komercyjnego, jak również publicznego na łączną kwotę ponad 260 mln PLN, aby zaspokoić ich potrzeby i dostarczyć korzyści wynikające z oferowanych przez Unię Europejską programów dotacyjnych. W celu zaspokojenia najpilniejszych priorytetów teatru planujemy skorzystać więc z następujących możliwości dofinansowania:

Mechanizm Finansowy EOG i Norweski Mechanizm Finansowy (czyli tzw. Fundusze norweskie i EOG). Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego. Grupa Wyszehradzka. Bardziej szczegółowo, pod kątem programu i potrzeb Teatru Komedia przedstawia się to następująco:

- **Innowacyjność** - Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości - Inwestycja w infrastrukturę
- **Rozwój Lokalny** - Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju - Inwestycja w infrastrukturę
- **Nauka** - Narodowe Centrum Nauki z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju - **Działalność teatru** - wydarzenia artystyczne i edukacyjne
- **Edukacja** - Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji - Działalność teatru - wydarzenia artystyczne i edukacyjne

- **Środowisko** - Ministerstwo Środowiska z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Inwestycje ekologiczne - wykorzystanie środków na inwestycje w infrastrukturę obniżające koszty utrzymania
- **Kultura** - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Działalność teatru - wydarzenia artystyczne i edukacyjne
- **Edukacja kulturalna** - Narodowe Centrum Kultury - Działalność teatru - wydarzenia artystyczne i edukacyjne
- **Edukacja artystyczna** - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego - Działalność teatru - wydarzenia artystyczne i edukacyjne
- **RPO WM priorytet III** - Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych - Inwestycja w infrastrukturę
- **RPO WM priorytet IV** - Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych - Inwestycje ekologiczne - wykorzystanie środków na inwestycje w infrastrukturę obniżające koszty utrzymania
- **RPO WM priorytet V** - Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych - Inwestycja w infrastrukturę
- **Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki** - Działalność teatru - wydarzenia artystyczne i edukacyjne.

Patrycja Smoleńska jako ekspert w dziedzinie pozyskiwania Funduszy unijnych i rządowych, będzie odpowiedzialna za starania i pozyskiwanie funduszy dla Teatru ze wszystkich powyższych programów.

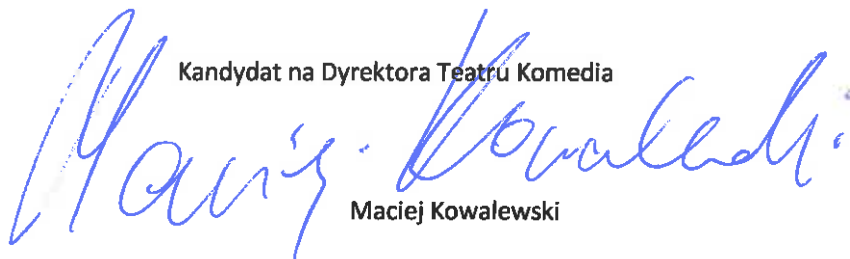
PODSUMOWANIE

Tradycja Teatru Komedia opierała się przed laty na trzech filarach: spektaklach komediowych, spektaklach muzycznych i spektaklach dla dzieci i młodzieży. Do tych tradycji, wzbogaconych o nowoczesny charakter instytucji kultury, trzeba powrócić. Przepiękna lokalizacja w samym sercu spokojnej, zielonej dzielnicy, powinna być odzwierciedleniem znaczącej pozycji na teatralnej mapie Warszawy, a to oznacza zdecydowaną zmianę dotychczasowej myśli programowej, w duchu proponowanym przez Organizatora konkursu. Teatr Komedia – osamotniona placówka teatralna w północnej części Warszawy – musi za kilka lat w pełni promieniować na tę część miasta, inspirować i pobudzać lokalną społeczność, ze szczególną troską o dzieci, młodzież i o ich kulturalny rozwój.

W imieniu współautorów programu,

Wawrzyńca Kostrzewskiego, Małgorzaty Sikorskiej Miszczuk i Macieja Kowalewskiego

Kandydat na Dyrektora Teatru Komedia

Maciej Kowalewski